

Pelastustoimen toimialan talousarvio 2026

Turvallisuuslautakunta 23.10.2025 § 52
13374/02.02.00/2025

Valmistelija pelastusjohtaja Petri Talikka, puh. 050 509 0726,
petri.talikka(at)omahame.fi, vs. talousjohtaja Terhi Pohjavirta, puh. 050 571
0122, terhi.pohjavirta(at)omahame.fi

Selostus Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäännön § 14 mukaan
turvallisuuslautakunta vastaa toimialansa toiminnan tulosten ja
talousarvion toteutumisen seurannasta sekä seuraa säännöllisesti
lautakunnan toimialan osalta talouden toteutumista ja raportoi talouden ja
toiminnan poikkeamista edelleen aluehallitukselle ja aluevaltuustolle.
Lautakunnan tehtävä on myös arvioida poikkeamien vaikutusta asukkaiden
palveluihin ja tehdä tarvittaessa niitä koskevia esityksiä.

Pelastustoimen toimialan lautakunnalle esitettävä talousarvioesitys on vielä
valmisteluvaiheessa. Esitys pitää sisällään riskitekijöitä, jotka ovat
seurausta tiukasta talouskehyksestä. Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan
hyvinvointialueen on katettava vuosilta 2023–2024 kertyneet alijäämät
vuoden 2026 loppuun mennessä. Ero tavoitteena olevaan aluehallituksen
6.10. päättämään toimialakohtaiseen raamiin on huomattava. Tavoitteena
olevaan tasoon pääseminen tulee edellyttämään huomattavia muutoksia
palvelurakenteeseen ja tarvittavilla toimenpiteillä on todennäköisesti
merkittäviä vaikutuksia myös henkilöstöön. Toimialan lopullinen
aluevaltuustolle esitettävä talousarvio tulee vielä muuttumaan suhteessa
nyt esitettävään versioon nähden valmistelun keskeneräisyydestä johtuen.
Toimialojen tulee kuitenkin tehdä talousarvioesityksensä raamin
toimintakatteen mukaisena.

Mahdolliset siirrot toimialojen välillä huomioidaan molemmilla toimialoilla
täysimääräisenä. Talousarviovalmistelussa on lisäksi tärkeää huomata,
että valtiovarainministeriö valmistelee parhaillaan lainsäädäntömuutosta
hyvinvointialueiden talouden ohjaukseen. Muutoksen tavoitteena on tukea
niitä hyvinvointialueita, jotka onnistuvat tasapainottamaan taloutensa eikä
niille synny uutta alijäämää vuonna 2025. Näille alueille voitaisiin
tarvittaessa myöntää lisääikaa kattaa ennen vuotta 2025 syntyneet
alijäämät viimeistään vuoden 2028 loppuun mennessä.

Liitteenä pelastustoimen toimialan talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma
2026–2028.

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 14.5 § kohta 1

Pelastusjohtajan päätösesitys Turvallisuuslautakunta päättää esittää liitteen mukaisesti aluehallitukselle
hyväksyttäväksi pelastustoimen toimialan vuoden 2026 talousarvion ja
taloussuunnitelman vuosille 2026–2028.

Käsittely Pelastusjohtajan muutettu päätösesitys:

Turvallisuuslautakunta päättää esittää liitteen mukaisesti aluehallitukselle hyväksyttäväksi pelastustoimen toimialan vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2026–2028.

Lisäksi turvallisuuslautakunta päättää esittää syvän huolensa pelastustoimen toimialalta vaadittavien leikkauksien vaikutuksesta pelastustoimen ja ensihoidon palvelutasoon sekä edelleen sen vaikutuksesta hyvinvointialueen asukkaille turvallisuutta tuottavien palveluiden riittävyyteen.

Keskustelun aikana Timo Koskinen teki Tea Jaakkolan kannattamana muutosesityksen, että ei hyväksytä päätösesitystä talousraamin puitteissa.

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat käsittelyn pohjana olevaa pelastusjohtajan muutettua esitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Timo Koskisen muutosesitystä, äänestävät EI. Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 8 JAA-ääntä (Wiisak, Silpola, Järvinen, Kainulainen, Mattila, Nurmi, Pinomäki, Strähle) ja 4 EI-ääntä (Alanko, Jaakkola, Koskinen, Mansikka). Puheenjohtaja totesi pelastusjohtajan muutetun päätösesityksen tuleen hyväksytyksi.

Päätös

Turvallisuuslautakunta hyväksyi pelastusjohtajan muutetun päätösesityksen.

Timo Koskinen ja Tea Jaakkola jättivät päätökseen eriävän mielipiteen.

Kaisa Lepola poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa klo 18.46.

Turvallisuuslautakunta piti tämän asian käsittelyn aikana kokousta klo 18.55–19.02.

Täytäntöönpano

Päätösesitys / aluehallitus

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Otteen oikeaksi todistaa

03.11.2025

Anu Joutsi
hallintosihteeri

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Ote pöytäkirjasta

Turvallisuuslautakunta

§ 52

23.10.2025

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 52

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta (Laki hyvinvointialueesta 141 §).

TALOUSARVIO 2026 JA TALOUSSUUNNITELMA 2026-2028

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Turvallisuuslautakunta 23.10.2025

Sisällysluettelo

1	Pelastustoimen toimiala	3
1.1	Toiminnalliset muutokset ja painopisteet talousarviovuodelle 2026	3
1.2	Suunnitelmakauden 2027–2028 näkymät ja tavoitteet	3
1.3	Tuotannon ja toiminnan tavoitteet	4
1.4	Tuloslaskelma	6
1.5	Talousarvioon sisältyvät toimialakohtaiset riskit	6

1 Pelastustoimen toimiala

Pelastustoimen järjestämistä Kanta-Hämeen hyvinvointialueella säätelee pelastuslaki, minkä lisäksi pelastustoimelle kuuluvia tehtäviä ja velvoitteita on kirjattu useisiin erityislakeihin. Sisäministeriö ohjaa pelastustoimen järjestämistä hyvinvointialueilla yleisesti ja alueen pelastustoimen palvelutaso on järjestettävä siten, että pelastustoimi kykenee suoriutumaan lakisääteisistä tehtävistään.

Lainsäädännön antamassa kehyksessä hyvinvointialue vastaa pelastustoimen palvelutason määrittelystä ja ylläpitämisestä sekä pelastuslaitoksen kautta toteutettavan palvelutuotannon järjestämisestä palvelutasopäätöksen mukaisesti. aluevaltuusto on hyväksynyt pelastustoimen palvelutasopäätöksen vuosille 2024–2026 10.10.2023 ja aluehallitus ensihoidon palvelutasopäätöksen vuosille 2025–2027 27.1.2025.

1.1 Toiminnalliset muutokset ja painopisteet talousarviovuodelle 2026

Pelastustoiminnan osalta merkittävin toiminnallinen muutos on uuden pelastusaseman käyttöönotto Ahveniston sairaalan yhteyteen, joka osaltaan vaikuttaa myös valmiustoiminnan henkilöstömitoitukseen. Onnettomuuksien ehkäisyn palveluita pyritään kohdentamaan entistä riskiperusteisemmin, mutta myös resursoinnin riittävyys tulisi kyetä varmistamaan, koska viimeisen kahden vuoden aikana valvontatoiminnan määrällisistä tavoitteista on jääty merkittävästi. Sekä pelastustoiminnan että onnettomuuksien ehkäisyn tulee myös valmistautua kansallisten tietojärjestelmien tuotantokäyttöön v.2026 aikana.

Hyvinvointialueen sote-palveluverkoston muutokset vaikuttavat osaltaan myös ensihoidon palveluiden tarpeeseen ja kohdentamiseen. Ensihoidon palveluiden kehittymistä ohjaa voimakkaasti myös taloudellisten resurssien rajallisuus ja valmiudessa olevien ensihoitoyksiköiden sijoittelua optimoidaan jatkuvasti palvelutarpeen ja toimintavalmiuden vaatimusten mukaisesti huomioiden muiden liikkuvien palveluiden kehittyminen.

1.2 Suunnitelmakauden 2027–2028 näkymät ja tavoitteet

Pelastustoimen uusi palvelutasopäätös vuosille 2027–2029 valmistellaan huomioiden toimintaympäristö- ja riskianalyysin muutokset, hyvinvointialueiden valtakunnalliset sekä Oma

Hämeen strategiset tavoitteet. Pelastuslaki ja valmiuslaki ovat uudistumassa, niillä on vaikutusta palvelutasopäätökseen, erityisesti varautumiseen liittyvien velvoitteiden laajenemisen myötä.

Pelastustoimen reagointikykyä ja valmiutta uusien riskeihin vastaamiseksi tulee vahvistaa. Poikkeusolosuhteisiin ja häiriöihin varautuminen korostuu entisestään, mukaan lukien materiaali-, kalusto- ja henkilöstövalmius esim. sortumapelastamis- tai CBRN-tyyppisiin uhkiin.

Demografiset muutokset voivat aiheuttaa haasteita henkilöstöresurssien ylläpitämiseen. Pelastusalalla on odotettavissa suuri eläköityminen. On arvioitu, että vuoteen 2030 mennessä tarvitaan useita tuhansia uusia pelastajia, joten toimialan veto- ja pitovoiman säilyttäminen on kriittistä. Harva-alueiden paloasemien lähtövalmiudet heikkenevät, kun sopimus- tai sivutoiminen henkilöstö uhkaa vähentyä valmius- ja suorituskysymysten pysyessä tai jopa kiristyessä.

1.3 Tuotannon ja toiminnan tavoitteet

Pelastustoimen ja ensihoidon toiminnalliset tavoitteet pohjautuvat niiden palvelutasopäätöksissä määritettyihin periaatteisiin palveluiden ja tehtävien järjestämisestä.

Pelastustoimi	Suunnitelma 2026
Määräaikaisten palotarkastusten toteutuminen	100 %
Turvallisuusviestinnän tavoitavuus	10 % alueen asukkaista
Ensimmäisen yksikön ruutukohtainen toimintavalmiusajan toteutumisen vähimmäistaso (%) kaikissa riskiluokissa.	50 %
Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteen mediaani (mm:ss) kaikissa kiireellisissä tehtävissä, riskiluokista riippumatta.	9.00
Pelastustoiminnan ruutukohtainen toimintavalmiusajan toteutumisen vähimmäistaso (%)	50 %
Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoitteen mediaani (mm:ss) kaikissa kiireellisissä tehtävissä yhteensä riskiluokista riippumatta	13:00
Ensihoito, Riskiluokka A-B, ydintaajama 50 % tehtävistä	< 6 min
Ensihoito, Riskiluokka A-B, ydintaajama 90 % tehtävistä	< 10 min
Ensihoito, Riskiluokka A-B, muu taajama 50 % tehtävistä	< 8 min
Ensihoito, Riskiluokka A-B, muu taajama 90 % tehtävistä	< 16 min
Ensihoito, Aivoverenkiertohäiriötehtävän (A 706): aika potilaan kohtaamisesta kuljetuksen aloittamiseen	< 10 min

1.4 Tuloslaskelma

PELASTUSTOIMEN TOIMIALA				
Talousarvio (1000 €)	TA 2026 RAAMI	TA 2026 LTK	TP 2024	MTA II 2025
Toimintatuotot	3 883	3 883	3 800	3 850
Myyntituotot	281	285	251	270
Maksutuotot	531	532	368	516
Tuet ja avustukset	2 805	2 800	3 102	2 805
Muut toimintatuotot	266	266	80	259
Toimintakulut	-25 626	-25 626	-23 161	-25 061
Henkilöstökulut	-22 090	-21 783	-18 683	-20 500
Palvelujen ostot	-1 560	-1 793	-1 534	-1 574
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 039	-1 112	-1 205	-1 105
Avustukset	-646	-594	-538	-640
Muut toimintakulut	-1 249	-1 249	-1 200	-1 243
KOHDENTAMATTOMAT	958	903	0	0
TOIMINTAKATE	-21 743	-21 743	-19 361	-21 211

Taulukon luvuista on eliminoitu ICT-kulut ja kiinteistöjen kustannukset ja tuotot.

1.5 Talousarvioon sisältyvät toimialakohtaiset riskit

Talousarvio on laadittu erittäin tavoitteelliseksi ja annettuun raamiin puristaminen tarkoittanee leikkauksia myös henkilöstön määrään. Nykyistä tasoa esim. yksiköiden määrässä tai vahvuudessa ei välttämättä voida ylläpitää. Tämä voi tarkoittaa esim. ensihoitoyksiköiden perusvalmiudesta tinkimistä sekä pelastusyksiköiden alivahvuutta. Onnettomuuksien ehkäisyn asiantuntijapalveluiden toimintakykyä ei voida kehittää palvelutasopäätöksessä päätetylle tasolle.

Käytännössä kaikkiin toimintamenoihin joudutaan tekemään leikkauksia, mm. kaluston hankintoihin ja kunnossapitoon varattuja määrärahoja vähennetään nykyisestä, joka aiheuttaa merkittäviä ylityspaineita, jos nykyinen kalustollinen valmius pyritään säilyttämään.

Väestön ikääntyminen ja keskittyminen vaikuttavat myös pelastustoimen palvelujen tarpeeseen, kysyntään ja järjestämistapaan. Palvelujen tarve kasvukeskuksissa lisääntyy ja erityisesti palvelujen turvaaminen harvaan asutuilla seuduilla vaikeutuu. Tätä riskiä korostaa entisestään sopimuspalokuntien henkilöstön ikääntyminen. Uuden henkilöstön rekrytointi

sopimuspalokuntatoimintaan on muuttunut osassa aluetta erittäin vaikeaksi, eikä hälytysosastojen toimintojen jatkuvuutta nykyisellä tasolla voida välttämättä turvata.

Haasteet alueen asukkaiden elämänhallinnassa näkyvät laajasti myös pelastustoimessa. Tarve ennaltaehkäisevälle työlle on kasvanut voimakkaasti. Pidemmällä tarkasteluvälillä pelastustoimen ja ensihoidon operatiiviset palvelut kuormittunevat, erityisesti jos ennaltaehkäisevästä työstä joudutaan tinkimään tai työ ei tuota riittävää vaikutusta.